

Inventarisatie ornithologische nalatenschap van Karel W. Bezemer (1899-1991)

Op 09-07-2020 bezochten Ed Veling en Gerard Ouweneel in Wassenaar de heer Ewout Bezemer, zoon van KWL. Deze overhandigde ons de dagboeken, correspondentie en andere archivalia van zijn vader welke betrekking hebben op diens connectie met vogels.

Hieronder een specificatie van de overhandigde archivalia:

Cahier I

Grote spiraalmap met voorin etiket waarop geschreven 'Vogelbescherming-Zeist' Kennelijk was het de bedoeling van KWL dat de in deze map bijeengebrachte gegevens naar VBN in Zeist zou gaan.

De informatie betreft:

- fenologisch overzicht 1962 van een aantal zomervogelsoorten 1962 (zang en visuele waarnemingen). Analyse weersomstandigheden in 1962. Overgrote deel van de waarnemingen zijn van in en rond Wassenaar. Maar ook enkele van elders in het land.
- Najaarstrekgegevens 1962, waarbij KWL uitvoerig op waarnemingen aan individuele vogelsoorten ingaat (lijsterachtigen, fraters, mezen. Deel van de waarnemingen deed hij op De Beer. Vermelding van namen van excursiegenoten, veelal clubleden.
- Aantekeningen over troepverbanden van voornamelijk mezen en goudhaantjes.

Hoofdmoot van dit cahier zijn ervaringen die KWL over een lange periode opdeed met individuele soorten, te beginnen met Appelvinken en eindigend met Zwarte Ooievaar en Zwarte Roodstaart. Soorten op alfabetische volgorde dus. Medewaarnemers worden genoemd. Waarnemingslocaties over het gehele land. Vaak details die KWL frappeerden. Zo schrijft hij vellen vol over, bijvoorbeeld, Sijzen en Barmsijzen. Beschrijving weersomstandigheden komt steeds terug.

Cahier/dossier II

1.

Enquête Jan Kist

Bescheiden m.b.t. de 'lure of the list' enquête die J. Kist in 1962 organiseerde onder een aantal vooraanstaande Nederlandse (soorten)vogelaars. Correspondentie en positie van KWL bij dat onderzoek.

2.

Rapport KWL over ornithologische bevindingen KWL winter 1940. Buizerd met Steenuil als prooi.

3.

Ornithologische bevindingen in 1943. O.a. reeks waarnemingen van IJsvogels.

4.

Excursierapporten lopend vanaf 9 oktober t/m eind-januari 1955.

Excursies door het hele land, maar veel De Beer. Geen droge opsomming van soorten, maar interpretaties van waarnemingen en namen excursiedeelnemers. Vaak clubleden, Eric Carp,

maar ook Arend Timmerman. Soortnamen onderstreept. Extra aandacht voor trekkers. Najaar 1954 was een notenkrakernajaar. Deze wordt waargenomen. Discussie of een op de Hooge Veluwe waargenomen roofvogel een adulte Zeearend is (mening Kist) dan wel een Ruigpootbuisard. De Amerikaanse Zeeëend eind-december 1954 Brielse Meer komt uitgebreid aan bod.

5.

Stapeltje ingevulde NOU-waarneminglijstjes van zowel afzonderlijke excursies als jaaroverzichtjes (1989).

6.

Boekje 'De vogels van Schiermonnikoog' van Rob Mooser.

7.

Aantal blanco exemplaren van waarnemingsformulier van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna.

8.

Ornithologische verslagen over 1951 en 1952 met o.a. uitvoerige aantekeningen verloop broedgeval Grauwe Klauwier onder Wassenaar in 1952.

9.

Ornithologisch verslag over 1951. Veel excursies naar De Beer. Veel trekwaarnemingen. Broedgeval Hop in Oostvoorne, waarbij nestinspectie plaatsvindt met spiegel in broedholte. Hop blijft broeden. KWL suggereert tweede broedsel. Uitvoerige beschouwingen en eigen interpretaties.

10.

Verder veel losse vellen met waarnemingen over de periode 1960 tot eind jaren tachtig met veel aantekeningen over sijnzen, vinkachtigen, ijsvogels en bijzonderheden.

Map III

1. Twee exemplaren van 'Avifauna van Nederland' van 1962 respectievelijk 1970 met blanco pagina's met veel aantekeningen en aanvullingen van KWL.
2. Vier zakboekjes met excursieaantekeningen 1957 t/m 1961. Veel De Beer en Knardijk.

Map IV

Publicaties van KWL in Leidsch Dagblad 1920, 1923, Elseviers Weekblad (1948), NRC (1953, 1958, 1959), Toeristen Kampioen (1953, 1955, 1959), Nieuws van de Dag (1968), Ingezonden stuk in De Telegraaf en een aantal artikelen in de Wereldkroniek dertiger jaren.

Herinneringen van KWL aan ontmoetingen met leden van de familie Rothschild en Van Tienhoven.

De artikelen zijn algemeen, maar handelen ook over nieuw verschenen vogelboeken, het honderdjarig bestaan van de BOU, over het broeden van de Hop ten zuiden van Den Haag in 1943 en 1944. Die in het Leidsch Dagblad zijn lyrisch. Een lang verhaal in de NRC handelt over het Ornithologisch Congres in Helsinki in 1958.

Map V

Een map 'levensloop' met ook de met K.H. Voous gewisseld correspondentie inzake KWL's beschrijving 'In de ban van vogels'. Voorts KWL's 'In Memoriam in Limosa plus correspondentie.

Map VI

Omslag met erop geschreven 'wetenschappelijke artikelen' met conceptartikelen van KWL

- artikel over Middelste Bonte Specht.
- een DLN uit 1921 met artikel van KWL over tuinvogels.
- overdrukken van door KWL geschreven artikelen in Limosa e.a.
- Map over en correspondentie van KWL over G. Wolda.
- Map met correspondentie van Arie Spaans, Gerlof Mees en Eric Carp (aparte envelop), Van Boetzelaer en H. Gorter.
 - Programma plus menukaart banket 100 jarig bestaan BOU in 1959.
 - Ledenlijsten CNV.
 - Envelop met foto's waarbij een 'who is who' groepsfoto, foto van Phyllis Barclay Smith en foto's met Max Nicholson, Peter Scott, Jean Delacour en Dillon Ripley gemaakt op Texel in 1970.

Map VII

- omslag met overdrukken van artikelen geschreven door derden verschenen in Limosa, Ardea, DLN.
- omslag met daarin handgeschreven verslag vogelervaringen op Java.
- concept toespraak over vogelervaringen opgedaan in de USA tijdens reis
- Eigen herinneringen en impressie van eerste Big Day in 1955.
- Concept artikel van KWL over roestplaatsen van vinkachtigen.
- Verslagje over Putters en Goudvinken in Wassenaar.
- Brief van Kluyver aan KWL over Barmsijzen.
- Idem van CV. Van der Wal (Schiermonnikoog) aan KWL over Europese Kanaries op Schier plus foto.
- Brief van Ten Kate over Veldrietzanger.
- Correspondentie met Schweigman en Van Eck over Middelste Bonte Spechten Delden.
- Bundel met correspondentie over Bergfluiters waarbij brief van Niethammer.
- Map met gegevens over IJsvogels in Nederland.

Map VIII

Deze map bevat uitsluitend door KWL geschreven artikelen over vogels/natuur in het voormalige Nederlands-Indië, verschenen in een veelheid van kranten en tijdschriften:

- Uit de Natuur
- Nederlands Indië
- Ardea jaargang 18 (1929)
- De Tropische Natuur 1928
- Ardea jaargang 38 (1950)
- Jaarboek

- Door KWL gehouden rede bij het Pacific Science Congres in Bandoeng (1939)
- Brief aan Bestuur Ned. Ind. Vereniging over Natuurbescherming (1931)
- Bijdragen aan het 4^e wetenschappelijke congres inzake Ned.Indische Natuur (1928)
- Dierenwereld Java 1932
- Samenvatting van een in 1928 gehouden lezing
- Slangen in Indonesië (1949)
- 'Hoe de natuur in Indië je niet loslaat' Eind 30er jaren.
- Knipsels WWZ
- Soerabajasch Handelsblad 1929
- De Indisch Bode (1925)
- Diversen onder het pseudoniem 'Óehoe' geschreven bijdrage
- Artikelen in de Wereldkroniek 1936 en 1938

Map XI en IX A

- Geheel gevuld met krantenknipsels, concepten tijdschriftartikelen (Wereldkroniek) van KWL's bemoeienissen met natuur, vogels en vooral natuurbescherming op Java. Ook reisverslagen en dieper gravende artikelen over vogels.
- Verslag over bezoek aan Jac.P.Thijssse in Bloemendaal en beoordeling boeken van Bengt Berg.

Map X

- correspondentie gevoerd naar KWL in Ned. Indië met brieven van Bartels, G. Brouwer, Van Heurn en ook een (handgeschreven) brief van Jac. P.Thijssse e.a.
- Ook een concept voor een causerie over Indische vogels.

Verder een cahier (stijve koft) en een schrift met waarnemingen en uitgebreide vogelaantekeningen gedaan op Java in de twintiger jaren.

Vier ringbaancahiers met aantekeningen uit de periode 1970 t/m 1980. Excursies door het hele land, maar vooral rond Den Haag/Wassenaar. Veel interpretaties inzake gedane waarnemingen. Extra aandacht voor troepverbanden van met name vinkachtigen. Ook correspondentie met o.a. Peter Meininger uit diens Haagse periode.

Gerard L. Ouweneel

Maasdam

21 juli 2020